



Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Valg 75

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1974

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Hovedlinierne i dansk politik fra valget 4. december 1973 til udskrivningen af nyvalg den 5. december 1974.



Valg 75

**Det konservative
folkeparti**

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Fra valg til valg	5
Valgresultatet 4. december 1973	5
Regeringsdannelsen	5
Årets 4 forlig	7
Opfordring til regeringsændring	7
Udskrivelsen af valget	8
KF, økonomien og arbejdsmarkedet	9
Regeringens første udspil	9
Konservativt februar-forslag – helhedsløsning I	9
V-S-forliget i februar – frivillig opsparing	11
St. Bededags valutaværn	12
KF, aktiv erhvervspolitik	13
KF, helhedsløsning II	14
KF, helhedsløsning III	15
Andre om KF-plan	17
Regeringens helhedsplan	19
Schlüters tale	21
Skatte- og udgiftsreformen	24
Vendepunkt i dansk politik	24
Skattereformens hovedpunkter	24
Konservativ indflydelse	26
Spareplanens hovedpunkter	26
Indgreb mod ledigheden	27
S, SF, FRP bag DKP-dagsorden	28
Momsen	28
Selskabsskatten	28
Svaret på PP-2	30
KF's alternativ	30
Styringsreform	31
Fordel for borgerne	32
Andre sager fra folketinget	34
Boligpolitiken	34
De små samfund	35
De store trafikprojekter	35
Kirke, skole og indoktrinering	36
Udenrigspolitik, forsvar og EF	37
Elforsyning og A-kraft	37
18 andre KF-forslag	38

Fra valg til valg

Valgresultatet 4. december 1973

Folketingsvalget 4. december 1973 var en skuffelse for Det konservative folkeparti. Stemmetal og mandater sammenlignet med valget 21. september 1971 var:

	1973	1971	1973	1971
Socialdemokratiet	783.145	1.074.777	46	70
Radikale Venstre	343.117	413.620	20	27
Konservative folkeparti	279.391	481.335	16	31
Retsforbundet	87.904	50.231	5	0
Socialistisk Folkeparti	183.522	262.756	11	17
Kommunister	110.715	39.564	6	0
Centrums-Demokraterne	236.784	-	14	-
Kristeligt Folkeparti	123.573	57.072	7	0
Venstre	374.283	450.904	22	30
Venstresocialisterne	44.843	45.979	0	0
Fremskridtspartiet	485.289	0	26	0

På Færøerne valgtes 2, heraf 1 socialdemokrat, på Grønland 2. Siden valget i 1973 udtrådte 2 af Fremskridtspartiet og anmeldte sig for henholdsvis De Uafhængige og Folkeunionen. 1 medlem af Centrums-Demokraterne gik over til Kristeligt Folkeparti.

Regeringsdannelsen

Den socialdemokratiske mindretalsregering demissionerede dagen efter valget, men den fungerende statsminister **Anker Jørgensen** bevarede ledelsen af regeringsforhandlingerne til 13. december, da partier med 79 mandater (V, K, R, CD og KRF) pegede på **Poul Hartling** (V) som leder af disse.

De konservative forhandlere arbejdede under hele regeringskrisen for en flertalsregering, og i deres råd til dronningen 13. december hed det, at Hartling skulle »undersøge mulighederne for at danne den bredest mulige mindretalsregering«. De understregede, at de »ikke kunne tilråde dannelsen af en eetpartiregering«.

Bestræbelser for dannelsen af en borgerlig flerpartiregering blev på initiativ af den konservative gruppeformand **Erik Ninn-Hansen** prøvet ved forhandlinger med Venstre, Radikale, Centrums-Demokrater og Kristeligt Folkeparti. De afvistes bl.a. af **Hilmar Baunsgaard** (R), der den 12. december foreslog en SVR-regering, evt. med fhv. finansminister **Thorkil Kristensen** som statsminister. – Fremskridtspartiets leder **Mogens Glistrup** pegede gentagne gange på sig selv som statsministeremne. Ingen andre gjorde det samme.

Den konservative folketingsgruppe fremlagde som grundlag for en borgerlig flertalsregering et **handlingsprogram**, hvis hovedlinier i øvrigt kom til at præge valgperioden stærkt. Hovedpunkterne var:

1. Økonomisk langtidspanlægning på grundlag af perspektivplanredegørelserne.
2. Bedre vilkår for produktion og beskæftigelse, bl.a. ved forbedring af afskrivningsreglerne og lettelse af de administrative byrder, som det offentlige har pålagt mindre virksomheder.
3. Offentlige besparelser på mindst 9 mia. kr. over to år, herunder neddæmpning af det offentliges bygge- og anlægsplaner og personaleforbrug.
4. Kontaktudvalg mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter for at bremse pris-, skatte- og indkomststigninger.
5. Nedsættelse af indkomstkatten, bl.a. ved at mindre indtægter, herunder pensionisters, holdes uden for skattesystemet.
6. Øget privat opsparing, bl.a. ved at fritage indkomst for beskatning, når den anvendes til langtidsopsparing.
7. Forenkling af administrationen, større ansvar til kommunerne, afskaffelse eller omlægning af refusionssystemet.
8. Ændring af boligforliget i overensstemmelse med skitsen fra Grundejernes Landsorganisation og Lejernes LO.

Resultatet af regeringsforhandlingerne blev, at Hartling **uden at give direkte tilbud til andre partier** om at være med benyttede sit mandat som forhandlingsleder til at danne en ren Venstre-regering. Foruden hans eget parti gav **kun CD og KRF** tilslutning hertil. Baunsgaard sagde, at de **radikale** ville tage stilling til en V-regering fra sag til sag, og Ninn-Hansen erklærede, at **Det konservative folkeparti** ville samarbejde i den udstrækning, det var i overensstemmelse med konservative synspunkter.

Da **Hartling** den 19. december afgav sin regeringserklæring i folketinget, konstaterede han sit brud med VKR-samarbejdet og bekræftede, at han lige siden valget havde stilet efter at blive statsminister:

»Valget betød en forkastelse af S-SF-samarbejdet. De to partier, der havde regeret landet siden 1971, mistede 30 mandater. Men det var tilige en forkastelse af det VKR-samarbejde, der bar en regering fra 1968 til 1971. De tre partier tabte tilsammen andre 30 mandater.

For Venstre kunne der ikke være tvivl om valgets tale. Vi måtte se i øjnene, at vælgerne fældede dom ikke kun over de gamle partier, men også over blokpolitikens epoke«.

Årets fire forlig

I hele valgperioden har Venstre-regeringen, den smalleste siden 1920, måttet forhandle sig frem til skiftende flertal og har måttet opgive egne standpunkter for at undgå at blive styrtet. Det første af de fire store forlig undgik den at søge konservativ og radikal tilslutning til. De tre øvrige forlig blev tilvejebragt i særlig grad ved **konservative mæglingsbestrebelse**r ud fra det ansvar, der var pålagt folketinget. De fire forlig var kort resumeret:

1. Økonomisk forlig 12. februar mellem V, S, CD og KRF om en omkostningsdæmpende ydelse til modvirkning af dyrtidsportioner, en bunden opsparing, besparelser på 1,5 mia. i 1974-75 og forskellige skattepolitiske aftaler.
2. Afgiftsforliget, det såkaldte valutænvn, 15. maj (st. bededagskrisen) mellem V, FRP, K, CD og KRF. Det indebar tillige en aftale om at bidrage til skattelettelse i 1975 for 10 mia. kr. og tilsvarende besparelser i 1975-76.
3. Boligforliget 11. juni mellem V, S, R, K, CD og KRF.
4. Skatte- og spareforliget 20. september mellem V, R, K, CD, KRF og RFB: Skattelettelse på 7 mia. kr. i 1975 og besparelser eller afgiftsforhøjelse til dækning herfor.

Opfordring til regeringsændring

Under indtryk af den usikkerhed, der prægede regeringens og folketingets arbejde har Det konservative folkeparti flere gange opfordret statsministeren til at udvide regeringens basis.

På det konservative landsrådsmøde 29. september opfordrede **Ib Stetter** statsministeren til at overveje omdannelse af regeringen. Han mindede om, at skiftende ikke-socialistiske flertal både under st. bededagskrisen og september-krisen havde fået Venstre-regeringen til at fortsætte, og sagde, at Hartling måtte vise, »om han tænker som formand for partiet Venstre eller som statsleder«.

Opfordringen blev **afvist af statsministeren**, og det samme blev andre opfordringer fremsat af Hilmar Baunsgaard (R), Erhard Jakobsen (CD) og Jens Møller (KRF).

Den 30. november fremkom en ny opfordring, denne gang fra den konservative partiformand og gruppeformand. **Poul Schlüter** sagde i et interview til Politiken, at statsministeren med det formål at give landet en **handlekraftig regering i en alvorlig krisesituation og dermed undgå valg** nu burde optage socialdemokratiske og radikale ministre »på fremtræ-

dende poster, både udenrigsministerposten og økonomiske ministerembeder«. Han gav tilsagn om konservativ støtte til en sådan regering, også uden at partiet behøvede at blive optaget i den.

Da **Hartling** fik forelagt disse udtalelser, svarede han, at han ikke ville kommentere dem »af hensyn til Schlüter«. **Fyens Stiftstidende** bemærkede: »Statsministeren burde lytte lidt mere til gode råd. I stedet for at afvise dem med hånsord«.

Udskrivelsen af valget

Debatten ved 1. behandling af regeringens helhedsplan 5. december viste, at statsminister **Hartling** ikke ville forhandle med 157 medlemmer uden for Venstres gruppe herom. Han gik endog et skridt videre end sin forgænger **J. O. Krag**, der udskrev valg ved kildeskatteforslagets 1. behandling i 1966. **Hartling afskar partierne fra at svare**, da han havde repliceret til dem.

Ved at forlange valg i forbindelse med helhedsplanen, **undgik** regeringen at komme i mindretal under den følgende sag, bortfald af afgiften på hårde hvidevarer, og dermed være **tvunget** til at gå, fordi den gjorde bevarelse af afgiften til et kabinetsspørgsmål. Nu faldt denne sag bort.

I en kommentar til udskrivelsen af valget sagde **Poul Schlüter**:

»Helhedsplanens hovedindhold svarer til, hvad **Det konservative folkeparti** opfordrede regeringen til at gennemføre allerede i februar. Vi kan kun beklage, at et helt år nu er spildt med det resultat, at vi har fået den hidtil kraftigste inflation og den største arbejdsløshed i mere end 20 år. Det kunne have været undgået«.

Dansk Arbejdsgiverforenings formand, **Leif Hartwell**, om valget:

»Jeg beklager, at vi nu skal spille tiden med et nyt valg. Det vil blive til ubodelig skade for virksomhederne og beskæftigelsen«.

KF, økonomien og arbejdsmarkedet

Regeringens første udspil

Allerede under forhandlingerne om dannelsen af en ny regering efter valget den 4. december 1973 opstillede Det konservative folkeparti en række programpunkter med henblik på at forbedre landets økonomiske situation efter de mange års underskud over for udlandet.

Bl. a. krævede partiet:

Oprettelse af et kontaktudvalg mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter for at bremse pris-, skatte- og indkomststigninger.

Bedre vilkår for produktion og beskæftigelse ved forbedring af afskrivningsregler m.v.

Besparelser hos det offentlige på mindst ni milliarder kroner over to år, herunder neddæmpning af det offentliges bygge- og anlægsvirksomhed og personaleforbrug.

Forøgelse af den private opsparing ved at fritage indkomst, der anvendes til langtidsopsparing, for beskatning.

Den nye regering spillede i stedet ud med følgende:

1. Indførelse af midlertidigt prisstop.
2. Besparelser på ca. 3000 millioner kroner.
3. Afløsning af dyrtidsportioner med lønmodtagertilskud.
4. En permanent prislov, der udvidede monopoltilsynets adgang til at gribe ind uden for monopolområdet.

Socialdemokratiet foretrak en bunden opsparing frem for en del af besparelserne.

Konservativt februar-forslag – Helhedsløsning I

Det konservative folkeparti stillede den 4. februar et alternativt forslag til regeringsforslagene i folketingets politisk-økonomiske udvalg:

»Grundlaget bør være, at der i foråret gives de lønforhøjelser (dyrtids- og overenskomstillæg) der er aftalt i de gældende overenskomster. Derefter etableres en lønpause. Som forudsætning herfor gives en dertil afpasset skattelettelse som kompensation for uundgåelige prisstigninger. Arbejdsmarkedets parter indbydes til at deltage i drøftelser om skattelempelsens nærmere udformning.

Vi foreslår, at følgende elementer indgår i regeringens forslag til drøftelse med parterne og partierne:

1. Dyrtidsportionerne pr. marts 1974 udbetales. Eventuelt sker udbetalingen på sædvanlig måde, men således at den hermed for virksomhederne forbundne omkostningsstigning begrænses ved at disse som en midlertidig foranstaltning undgår at indbetale den til udbetalingen svarende skat – eller modtager et midlertidigt tilsvarende bidrag.
2. Det aftales med arbejdsmarkedets parter, at arbejdet i det nedsatte dyrtidsudvalg fremskyndes, så en rapport kan foreligge senest 1. juli 1974.
3. Der gennemførtes offentlige besparelser i størrelsen ca. 4. milliarder på grundlag af de af regeringen, Det konservative folkeparti og andre partier fremlagte forslag. Der forberedes en nedsættelse af indkomstkatten, der kan slå igennem pr. 1. september 1974, og som garanteres opretholdt til den 1. marts 1976. Det forhandles nærmere, hvorledes lettelsen fordeles på evt. ændring af trækprocenten, bundgrænse og personfradrag. Dette kan f.eks. ske ved en ombytning af skattekort som i 1972.
4. Arbejdsmarkedets parter optager på grundlag af punkterne 2 og 3 forhandlinger med henblik på indgåelse af nye overenskomster allerede pr. 1. september 1974 til udløb 1. marts 1976. Den nuværende overenskomstperiode forkortes således med et halvt år, og næste periode bliver på 1½ år.
5. **Mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter søges aftalt en »lønpause«**, der også indebærer, at dyrtidsportionerne i efteråret 1974 bortfalder på baggrund af den gennemførte skattnedsættelse, og den nuværende dyrtidsreguleringsordning afløses senest fra 1. september 1975 af en ny ordning efter afgivelse af betænkningen fra pristalsudvalget. Der **træffes særlige foranstaltninger til hindring af lønstigninger ud over ovennævnte.**
6. Der gennemføres en udsættelse af beskatning ved opsparing i overensstemmelse med Det konservative folkepartis forslag i Folketinget (investeringskonti for alle) således at skatteudsættelsen især kan omfatte ekstrainkomst.
7. Der gennemføres forbedrede afskrivningsregler for erhvervslivet, i hvert fald for 1974–75.

Sådanne – eller tilsvarende – forslag vil kunne sikre, at omkostningsstigningerne bliver væsentlig lavere end ellers til gavn for beskæftigelse, produktion og betalingsbalance. Kompensation for prisstigninger, der herefter især vil være udenlandske, gives på en samfundsøkonomisk og privatøkonomisk måde: **Ved skattelettelse i stedet for indkomstforhøjelse.**«

Ved forslaget's fremsættelse sagde **Poul Schlüter** bl. a.:

»Baggrunden er, at de hidtil foreliggende forslag ikke er tilstrækkeligt omkostningsdæmpende. Arbejdsløshed, inflation og et årelangt betalingsunderskud er de problemer, vi står overfor, hvis der ikke sker en kraftig dæmpning af omkostningsstigningen. Vi må forvente, at industriens lønudgifter vil stige med over 20 procent i årets løb, mens vore konkurrenter kun venter stigninger på en halv snes procent.

Resultatet vil blive ledighed til efteråret og manglende mulighed for at flytte kapital og arbejdskraft fra det offentlige over i de erhverv, der konkurrerer direkte med udenlandske virksomheder. **Valget står imellem at foretage noget i den retning, vi foreslår, eller at affinde sig med en betydelig arbejdsløshed, efterhånden som årets omkostningsstigninger slår igennem.**«

V-S-forliget i februar – frivillig opsparing

Det konservative udspil blev afvist af regeringen, der i stedet traf aftale med Socialdemokratiet (senere tiltrådt af Centrumsdemokraterne og Kristeligt Folkeparti) om:

1. Regeringen bandt sig til kun at gennemføre besparelser på 700 millioner kroner ud over de 850 millioner kroner, som den tidligere regering havde foreslået, og til kun at gennemføre yderligere besparelser på finansloven 1974/75 hvis Socialdemokratiet godkendte det.

2. En bunden opsparing på ca. en milliard kroner, der skulle indbetales netop i de efterårsmåneder, hvor Det konservative folkeparti havde forudset, at ledigheden ville blive meget stor.

3. Et tilskud til virksomhederne på 1900 millioner kroner i stedet for gennemførelse af regeringens eller andres forslag om mere direkte indgreb over for dyrtidsportionerne.

Ved finanslovens tredie behandling fremsatte Det konservative folkeparti konkrete spareforslag på i alt 2500 millioner kroner udover de besparelser på 1500 millioner kroner, som V og S var enige om, og som Det konservative folkeparti også stemte for. De konservative forslag blev stemt ned af forligspartierne.

Siden finanslovens fremlæggelse i efteråret 1973, var der indtruffet nye statsudgifter, herunder især tilskudet til virksomhederne. Udgifterne var ved tredie behandling på i alt 61,4 milliarder kroner imod 57,3 milliarder ved finanslovens forelæggelse. Året før var udgifterne 49,3.

Finansåret 1974/75 er efter de sidste oplysninger det finansår af samtlige, der har haft den største udgiftsstigning, nemlig ca. 25 procent i forhold til sidste finansår.

Efter at regeringen havde fremsat forslaget om bunden opsparing fremsatte Det konservative folkeparti et forslag om en frivillig opsparing i stedet for tvangsopsparingen:

Forslaget gik ud på, at personer, der inden for tidsrummet 1. april-1. oktober 1974 indsatte 5000 kroner på en »konto for frivillig opsparing« i et pengeinstitut, kunne fradrage dette beløb i den skattepligtige indkomst. Som skattebegünstiget frivillig opsparing skulle også kunne anvendes nyindkøbte aktier, aktiecertifikater og obligationer, og også investeringsforeninger skulle kunne modtage opsparingsbeløbene. Da der var tale om en engangsforanstaltning, regnede man med en opsparing af samme størrelsesorden som ved den bundne opsparing – omkring en milliard kroner.

De to forslags økonomiske virkning var diametralt modsat. Regeringens bundne opsparing ville indtræffe i årets sidste måneder, hvor Det konservative folkeparti havde forudset en betydelig ledighed, som ville blive forstærket gennem indbetalinger til den bundne opsparing. Det konservative forslag medførte, at pengene blev indbetalt i den periode, hvor sommerens livligere økonomi endnu var til stede.

Arbejdsløshedstallene udviklede sig i løbet af sommeren som forudset, og på det tidspunkt, hvor den bundne opsparing trådte i kraft, og hvor omkostningsstigningerne for alvor kunne være bekæmpet med den konservative plan, gik det rent galt. Her følger en oversigt over de månedlige gennemsnitstal for ledigheden blandt de forsikrede i 1973 og 1974:

	April	Maj	Juni	juli	aug.	sept.	okt.
73	3,6	1,6	1,2	1,5	1,3	1,2	1,5
74	3,0	3,0	3,1	3,5	4,4	5,7	7,9

St. Bededags valutaværn

Den 8. maj viste det sig, at udviklingen havde givet Det konservative folkeparti ret. Det var nu, der var brug for de dæmpende foranstaltninger, der kunne være opnået med yderligere besparelser og en tidlig indbetaling af opsparingsbeløb.

Finansministeren fremsatte denne dag i folketinget forslag om en lang række afgiftsforhøjelser. De skulle dels ses i forhold til skattereformen, som blev vedtaget i september, dels som et valutaværn, da forbruget straks måtte sættes ned. Handelsbalanceunderskuddet havde været tre gange så stort i første kvartal 1974 som året før. Betalingsbalanceunderskuddet syntes at skulle blive større end de

syv milliarder kroner, der var forudset af regeringens økonomiske sekretariat i marts. Valutastillingen var forringet med en milliard på fire måneder på trods af store lån i udlandet. Importen i første kvartal var 50 procent større end året før.

Afgifterne omfattede forhøjelser for cigaretter, fintsåret tobak, spiritus, vin og øl. Hertil kom forhøjelser af registreringsafgift for motor-køretøjer, vægtafgift af motorkøretøjer og prisen på hvidevarer og fjernsynsapparater. Endelig var der forslag om el-afgift og om afgift på lystbåde.

Under forhandlingerne om afgifterne så det en overgang ud til, at regeringen skulle komme i mindretal, idet både de tre socialistiske partier og Glistrup erklærede at ville stemme imod. Da Det konservative folkeparti fik tilsagn fra statsministeren om en række indrømmelser, lykkedes det imidlertid at få Fremskridtspartiet med. Derefter vedtoges afgifterne minus lystbådeafgiften og el-afgiften.

Det konservative folkeparti havde forinden fra statsministeren fået tilsagn om, at regeringen i efteråret ville gennemføre skattereformen, at afgiften på TV-apparater blev opgivet af hensyn til dansk produktion, at allerede importerede biler kunne sælges uden forhøjet afgift, at parcelhusbeskatningen blev uændret i 1974, og at den særlige 2½ procents afgift på salg af fast ejendom blev ophævet 1. oktober.

KF, aktiv erhvervspolitik

Forliget virkede efter hensigten. Importstigningen stoppede i de kommende måneder, og balancen over for udlandet bedredes i løbet af efteråret.

Men ledigheden steg måned for måned, og virksomhedslukningerne begyndte for alvor at true.

Den konservative folketingsgruppe drøftede situationen og forelagde den 6. august statsministeren og folketingets politisk-økonomiske udvalg en række forslag til begrænsning af ledigheden og den krise, der truede erhvervslivet. Samtidig udtalte man ønske om, at de blev behandlet i den folketingssamling, der skulle holdes i september.

Forslagene var følgende:

1. Nyinvesteringer, der foretages i tiden fra 1. oktober 1974 til 1. april 1976, giver enhver virksomhed ret til et særligt investeringsfradrag på 5 pct. om året i en 4-års periode. Formålet hermed er at udnytte ledig arbejdskraft og at etablere nye og varige beskæftigelsesmuligheder i det private erhvervsliv inden for de brancher, der har naturlige udvidelsesmuligheder.
2. Der gennemføres desuden en forbedring af afskrivningsreglerne for at give virksomhederne en ekstra tilskyndelse til at investere. Forbedringerne bør omfatte afskrivninger på maskinindkøb og køb på bindende kontrakt, hvilket vil afbøde virkningerne af de svingende råvarepriser.
3. Eksportkreditordningerne udformes, så de bliver praktisk anvendelige til fremme af bygningseksporten.
4. Prisloven ændres på de områder, hvor den hindrer konkurrence og giver myndighederne en urimelig indflydelse på de erhvervsmæssige dispositioner. Fastprissystemet ved offentlige licitationer afskaffes.
5. **Regeringen aftaler med arbejdsmarkedets parter en indkomspolitik, der kan styrke dansk produktions konkurrenceevne. Skattelettelse fra 1. januar 1975 må træde i stedet for forhøjelser af pengeindkomsterne.**
6. For at skabe økonomisk grundlag for skattelettelsen gennemføres en reel begrænsning af de offentlige udgifter på mindst 5 milliarder kroner med virkning senest fra den ny finanslovs ikrafttræden pr. 1. april 1975.
7. Statens støtte til en aktiv arbejdsmarkedspolitik øges. Det vil sige, at der ydes øget støtte til omskoling m.v. på grundlag af beskæftigelsesanalyser, udarbejdet i nært samarbejde med erhvervslivet og LO. Både menneskeligt og samfundsøkonomisk er det den mest konstruktive løsning.
8. Det konservative folkepartis forslag om en væsentlig lettelse af de administrative byrder, det offentlige pålægger erhvervslivet, må gennemføres nu. De resterende opgaver må der ydes vederlag for.

KF, Helhedsløsning II

Det konservative folkeparti havde nu hele året forsøgt at få regeringen og folketinget med på en politik, der byggede på princippet: skattelettelse i stedet for lønforhøjelse. Man nærmede sig nu fastsættelsen af skattesatserne, og det var sidste øjeblik for en samordning af indkomstforhandlingerne og skattelettelserne.

Da der endnu ikke var kommet nogen reaktion på de konservatives udspil gjorde gruppen den 29. august et nyt forsøg.

Man foreslog en nedsættelse af statsskatten på 10 milliarder kroner ved gennemførelse af de planlagte besparelser, men uden den momsforhøjelse, regeringen havde planer om. Skattelettelsen skulle gøres forsvarlig ved, at arbejdsmarkedets parter samtidig gav tilsagn om, at man ville fremrykke de nye overenskomsters ikrafttræden til 1. januar.

Derved skulle hele den økonomiske politik samordnes på følgende grundlag:

1. Skattelettelse på 10 milliarder kroner uden momsforhøjelsen og uden at begrænse de fradrag, som regeringen ønskede bort.
2. Der gennemføres besparelser på syv milliarder kroner.
3. Overenskomster pr. 1. januar uden generelle lønforhøjelser og med suspendering af dyrtidsreguleringen i 1975.
4. Gennemførelse af den aktive erhvervs politik.

Poul Schlüter sagde om forslaget:

»Forslaget betyder, at man i stedet for lønforhøjelser, der fører til prisstigning, øget arbejdsløshed og momsforhøjelse, sikrer købekraften ved hjælp af en reel nedsættelse af indkomstskatten. Det vil have positive virkninger for beskæftigelsen og skære toppen af priserne.«

Heller ikke denne gang reagerede regeringen på det konservative samordningsforslag, og dermed forliste den sidste chance for at samordne de store skattelettelser med de nye overenskomster. Samtidig blev det umuligt at gennemføre skattelettelsen fuldt ud på økonomisk forsvarligt grundlag. Den resterende del af skattelettelsen må nu for at kunne samordnes med de nye overenskomster gives på anden måde. Regeringen foretrækker lønmodtagertilskud på 100 kroner månedligt til hver lønmodtager.

Det konservative folkeparti foretrækker, at man i stedet kompenserer lønpausen med en moms nedsættelse.

KF, Helhedsløsning III

Den 12. november fremsatte partiet derfor den tredje udgave af sin helhedsplan i stedet for de to andre, der var gjort uaktuelle, fordi regering, folketing og arbejdsmarkedets parter blot havde ladet udviklingen gå. Den blev af-

leveret til regeringen og arbejdsmarkedets parter og fremlagt i folketingets politisk-økonomiske udvalg under navnet: »Lavere omkostninger og højere beskæftigelse«. Planens hovedprincip er uændret fra de tidligere, bortset fra, at man efter skatteskalaens vedtagelse må bygge på momsnedsættelse (og dermed prisnedsættelse) i stedet for en yderligere lempelse af den personlig indkomstskat. Princippet er stadig: skattelettelse i stedet for lønforhøjelse. Hertil kommer et nyt afsnit om byggeriet, der nu viser faretruende lave igangsættelsestal for boligbyggeri og erhvervsbyggeri.

Denne konservative helhedsplan har følgende indhold:

Det konservative folkeparti foreslår, at regeringen, Folketinget og arbejdsmarkedets parter hurtigst muligt indgår en aftale, der sikrer, at **danske virksomheders produktionsomkostninger ikke stiger i 1975 af indenlandske årsager.**

Det betyder

- 1) at arbejdsmarkedet bør undlade generelle lønforhøjelser og suspendere 5 dyrtidsportioner i 1975.

Til gengæld

- 2) sikrer regering og folketing lønmodtagernes købekraft ved at gennemføre en 2½ procents nedsættelse af momsen.

Virningen af en sådan aftale vil blive:

- 1) en mærkbar dæmpning af omkostningsniveauet, der vil stimulere produktion og eksport og dermed beskæftigelse, og
- 2) en forøgelse af befolkningens købekraft til gavn for den del af erhvervslivet, der hovedsagelig producerer til hjemmemarkedet.

For byggeriets vedkommende ønsker Det konservervative folkeparti, at der snarest muligt gennemføres en ordning med **forhåndslånetilsagn**, så enhver ved byggeriets planlægning og beslutningen om påbegyndelse kan kende de nøjagtige rentevilkår. Derved fjernes en del af den usikkerhed, der har ført til en alt for voldsom nedgang – især i byggeriet af ejerboliger (parcelhuse).

Vi foreslår desuden, at bolig- og erhvervsbyggeri, der påbegyndes i første halvår af 1975, får adgang til et særligt tillægslån, således at eventuelle renter ud over 12 procents effektiv rente af lån i almindelig og særlig realkredit ikke betales straks, men tilskrives hovedstolen i form af tillægslån i de første fire år efter byggeriets færdiggørelse.

Denne ordning ønskes også anvendt for forbedrings- og tilbygningsarbejder, der finansieres med almindelig eller særlig realkredit.

Det konservative folkeparti ønsker herudover at pege på de forslag, vi har stillet i vore henvendelser til regeringen af 4. februar, 6. august og 29. august i år, hvoraf især skal fremhæves:

1. Udsættelse af beskatning ved opsparing.
2. Fem procents investeringsfradrag for erhvervsbygninger, der igangsættes i 1975, samt forbedring af virksomhedernes afskrivningsregler vedrørende maskininvesteringer og køb på bindende kontrakt.
3. Lettelse af de administrative byrder, det offentlige pålægger virksomhederne.

Virkingen af det konservative forslag vil for beskæftigelsen blive ca. tre procents højere beskæftigelse næste år end ellers. Altså f. eks. fem procent i stedet for forventet otte procent i gennemsnitlig arbejdsløshed.

Betalingsbalanceunderskuddet, der forventes at blive små syv milliarder kroner for 1974, ventes at blive 4-5 milliarder kroner næste år, også efter regeringens og Det konservative folkepartis planer. Den forbedring, der skyldes øget konkurrenceevne kommer først og fremmest i de følgende år.

Omkostningsniveauet må uden særlige indgreb ventes at stige i hvert fald 16-18 procent næste år imod 12-14 procent hos vore nærmeste konkurrenter. Efter den konservative plan vil stigningen blive halveret.

For en gennemsnits LO-lønmodtager vil fem dyrtidsportioner give en købekraftsudvidelse på ca. 300 kroner i 1975. Tallene bliver naturligvis højere for højere indkomster. En momsned sættelse på 2,5 procent over hele året vil give ca. 1000 kroner ved et privatforbrug på 40.000 kr.

Da **Poul Schlüter** forelagde planen for pressen, sagde han:

»Planen hviler på de samme grundtanker som den plan, vi fremsatte i februar, da vi forudså efterårets udvikling og derfor foreslog lavere skat kombineret med lavere lønstigninger fra dette efterår. Jeg tror, at det saglige og politiske klima for en plan af denne art nu er til stede. Vi vil naturligvis forhandle om andre gode ideer, men jeg tror, vi har ramt noget centralt og uundværligt med dette forslag.«

Andre om KF-plan

Den konservative kriseplan er et skridt i den rigtige retning. Sådan lød en næsten enstemmig vurdering fra økonomier og organisationer, skriver **Berlingske Tidende**.

Bladets medarbejder Klaus Justesen skrev, at de konservative kan hente støtte for planen i den seneste vismandsrapport. Her ses det, at en momssænkning på 2,5 procent vil forbedre beskæftigelsen med én procent. Samtidig vil betalingsbalancen blive forringet med 750 mill. kr. Det delvise lønstop vil betyde en formindskelse af lønstigningerne med ca. fem procent på årsbasis. Det skulle betyde en halv procent bedre beskæftigelse og en forbedring af betalingsbalancen med en halv milliard. De samlede virkninger bliver således en forbedring af beskæftigelsen med 1,5 procent og kun en ubetydelig forringelse af betalingsbalancen. Hertil kommer så virkningen af det større boligbyggeri, der bliver resultatet af de bedre lånemuligheder. Det skulle også forøge beskæftigelsen med 1,5 procent uden at betyde nogen væsentlig forringelse af betalingsbalancen. Hermed når man en samlet beskæftigelsesvirkning på 2½ til 3 procent som hævdet af partiet ved fremlæggelsen, skriver Klaus Justesen.

Industrirådets formand H. Brüniche Olsen siger til Berlingske Tidende, at jo mere lønstigningerne kan begrænses des større er chancen for en lettelse af finanspolitikken. Forslaget om et renteloft følger vor linje. Bremsen på byggeriet er for kraftig, og det vil være godt at få det lidt igang igen, siger Industrirådets formand.

I Håndværksrådet siger fuldmægtig cand. polit. Bjarne Hastrup, at situationen ikke kan løses uden indkomspolitik:

»Vi så helst en nulstilling af lønningerne, men forslaget er et skridt i den retning. Det skaber en mulighed for at lempe finanspolitikken, og det er der et klart behov for.

Forhåndslån har vi selv foreslået, og det vil få langt større virkning end forslaget om udskydelse af en del af renterne.

Forhåndslån er også et led i den reorganisering af realkredit, som vi gerne ser.«

Børsen:

»Den eneste patentmedicin, der hjælper, er en nedbringelse af omkostningerne, i første række lønomkostningerne. Indtil det er lykkedes, vil alle hjælpeaktioner være mere eller mindre forgæves.

Omkostningerne kan også bringes ned ved yderligere skattelettelser, for eksempel i form af en momslettelse i stedet for dyrtidsportioner som foreslået af Det konservative folkeparti.«

Frederiksborg Amts Avis:

»Alle tanker, der kan hjælpe med til at sikre realindkomsten uden lønstigninger, bør tages op til overvejelse. De konservative foreslår sænkning af momsen i stedet for dyrtidstillæggene. Også en sådan ting bør nøje indgå i overvejelserne. Det er alt for vigtigt, at vi undgår indenlandske omkostningsfordyrelser, til at noget seriøst forslag ikke underkastes en grundig vurdering.«

Berlingske Tidende:

»For tiden er vi i en tilstand præget af såvel inflation som ledighed – af økonomer døbt »stagflation«. Derfor har Det konservative folkeparti peget på, at en momsnedsettelse, kombineret med suspendering af nogle dyrtidsportioner, kan hindre arbejdsløshed i at løbe ud i depression. Det er noget i den retning, vi har brug for.«

Fyens Stiftstidende:

»De konservative har forelagt en plan, hvis hovedelementer er en nedsettelse af moms til gengæld for en ny overenskomst uden generelle lønforhøjelser og med suspendering af de fem dyrtidsportioner, der ventes udløst i 75.

Også dette forslag bør indgå i overvejelserne og sammen med de mange andre gode råd maner regeringen – og sandelig også arbejdsmarkedets parter – til nu for alvor at give sig i kast med problemerne. Det er fordomsfrihed og nytænkning, der nu er brug for.«

Regeringens helhedsplan

Endelig den 3. december spillede regeringen ud med en helhedsplan, der i store træk hviler på det konservative hovedprincip. Dog erstattes kun forårets dyrtidsportioner forlods – og med tilskud til lønmodtagerne i stedet for med skatte- eller momsnedsettelse. Planen indeholder endvidere en aktiv erhvervspolitik som efterlyst af KF. Desuden har man medtaget en række forslag om prisbegrænsninger, udbyttebegrænsning m. v. Et prisstop for landbrugsvarer i producentleddet skulle kun gælde til 1. februar (idet man vil søge en anden ordning hos EF efter 1. februar), men denne del må nu anses for bortfaldet.

Der gik forud for udspillet rygter om, at det indeholdt en form for ØD, og det vakte opsigt, at formanden for landbrugsrådet, Pilegaard Larsen, mens udspillet blev udarbejdet holdt en tale, hvor han stærkt gik ind for ØD. Under debatten i folketinget efterlyste næsten alle socialdemokratiske talere ØD.

Regeringens plan ser således ud:

1. **Offentligt ansatte.** Alle overenskomster og aftaler forlænges til 31. december 1975.
2. **Privat arbejdsmarked.** Overenskomsterne forlænges til 31. december 1975.

3. **Dyrtidsreguleringen** bevares, men i ændret form.
De tre dyrtidsportioner, der forfalder marts/april 1975, udbetales ikke. Lønmodtagerne får i stedet 100 skattefri kroner om måneden til og med december 1975. Ens for alle lønmodtagere.
4. Pristallet for januar sættes lig 100. Hvis **julipristalet** stiger til 103 point, afgør folketinget efter forhandling med arbejdsmarkedets organisationer, hvad der skal ske. Eventuelle dyrtidsportioner skal være ens for alle lønmodtagere. Det samme gælder for tjenestemandspensioner. (En halvautomatisk ordning).
5. **Sociale pensioner** (f.eks. folkepension og invalidepension) reguleres efter hidtil gældende regler.
6. Alle **offentlige honorarer**, repræsentationstillæg o. lign. holdes uændrede i 1975. (Herunder honorarer, diæter o. lign. til ministre, folketingsmedlemmer, medlemmer af kommunale råd m. v.).
7. **Udbytter og tantiemer** kan ikke i 1975 være højere end i 1974.
8. Der gennemføres et **avancestop** for alle varer og tjenesteydelser.
9. Som led i denne indtægts- og prispause er der truffet aftale med landbrugets hovedorganisationer om at fastholde landbrugets priser på hjemmemarkedet i 1975 på flæske-, okse- og kalvekød, på fjerkræ samt på mælk og mejeriprodukter.
Dette kræver imidlertid forhandling med EF's myndigheder. Der fastlægges derfor uændrede producentpriser i to måneder, mens disse forhandlinger foregår.
10. Regeringens forslag om **kapitalvindingsskat** gennemføres. Det betyder en væsentlig skærpelse af beskatningen af fortjeneste på salg af fast ejendom, men således at almindelige handeler og normal overdragelse ved generationsskifte ikke rammes.
Disse punkter udgør en helhed og har indbyrdes sammenhæng.
I forbindelse med denne plan gennemføres følgende foranstaltninger til fremme af beskæftigelsen og til støtte for erhvervslivet:
11. Støtte til uddannelse af **unge arbejdsløse**. (Særlige kursus, hjælp til videreuddannelse o. lign.).
12. Regeringen har bemyndiget indenrigsministeren til at forhandle med kommunerne om en forøgelse af kommunernes investeringsrammer for 1975-76, især med henblik på opførelse af rensningsanlæg m.v.
13. Aktieselskaber får adgang til at **tilbageføre underskud** over to år.
14. **Bedre afskrivningsregler** for inventar og maskiner gennemføres. Grænsen for øjeblikkelig afskrivning over drift hæves fra 1200 kr. til 1800 kr.
15. Afskrivninger kan ske med **120 pct. af indkøbssum**.
16. Lempelser for **investeringshensættelser**. Hurtigere frigivelse. Grænsen hæves fra 20 til 25 pct.
17. Større beløb kan stilles til rådighed for **håndværkerlån**.
18. **Garantiinstitutter oprettes for håndværk og mindre industri** i lighed med detailhandelens institutter.

19. Midlertidig forlængelse af løbetid for realkreditlån til erhvervsbyggeri.
20. Byerhvervenes konsulentordninger udbygges med særligt henblik på bistand til strukturtilpasning og eksportfremme.

Regeringen havde altså foretrukket at vente, til arbejdsmarkedets parter var i gang med forhandlingerne, der skulle føres fra den 4. december til den 3. januar (de generelle krav behandling mellem parterne uden forligsmandens medvirken), frem for at søge en samlet løsning gennem kontaktudvalg eller direkte forhandling.

Forslagene kom til første behandling i folketinget den 5. december, og en passus i statsministerens forelæggelsestale om »at »det ikke vil kunne accepteres, hvis kun en del af forslagene gennemføres« tydede ligesom det sene forelæggelsestidspunkt på, at man stilede imod et valg. Statsministeren nævnte også, at regeringen ikke kunne acceptere en vilkårlig svækkelse af finansloven f.eks. gennem bortfald af afgifter. Det var en hentydning til, at man evt. kunne lade regeringen falde på tredje behandling af Glistrups forslag om ophævelse af den hvidevareafgift, han selv var med til at vedtage i maj. Denne tredje behandling var på dagsordenen samme dag, men efter første behandling af regeringens helhedsplan.

Planen blev totalt afvist af S, SF og Kommunistere. De øvrige partier var forhandlingsvillige, mindst måske Det radikale Venstre.

Glistrup nævnte, at han ikke havde ultimative krav, men kritiserede en række punkter og nævnte syv ting, han ønskede ændret. De øvrige forligspartier fra maj og september var positive.

Schlüters tale

Den konservative ordfører **Poul Schlüter** sagde bl. a.:

»En valgkamp vil betyde to måneders udsættelse af det hele, uddybe modsætningerne og give splittelse i stedet for samarbejde. Problemerne vil blive større. Det ansvar skal både Socialdemokratiet og Venstre nages fast til i dag. Uanset, hvem der vinder, er resultatet for befolkningen sikkert, hvis vi får valg: større usikkerhed, mere utryghed. Nu er det ikke partiledere, men statsmandskunst, der er brug for. Enhver kan skrive valgoplæg. Opgaven er en anden: at få skabt resultater.

Vi er klar til at tage fat. Alle i befolkningen ved, hvad det gælder, undtagel måske nogle få enøjede organisationsledere. Vi kan ikke have tryghed i jobbet, uden at vor konkurrenceevne sikres.

Vi ønsker at hjælpe regeringen med helhedsløsningen. Vi har samme mål: en pause for indkomststigninger i 1975 og en bremse på prisstigningerne. Allerede i februar opfordrede vi regeringen til at forhandle med arbejdsmarkedets parter for at få overenskomsterne rykket frem til september. I august og november bad vi regeringen indlede løbende forhandlinger med arbejdsmarkedets parter. Vi ønskede en aftale om skattelettelse i stedet for lønforhøjelse fra 1. januar. Det blev forsømt.

Nu har regeringen alene udarbejdet sin plan og vel på forhånd sikret sig totalafvisning fra lønmodtagerne. Og måske, selv om jeg tvivler, også et flertal imod i folketinget. Derfor siger jeg til regeringen: **stil ikke et ultimatum, der betyder, at planen om få timer kun har historisk interesse, men brug tiden til reelle forhandlinger med partierne og arbejdsmarkedet.** Indkomspolitik har kun små chancer, hvis den ikke er skabt i samarbejde og i tillid.

Det konservative folkeparti har foreslået, at momsnedsettelse gennemføres med 2,5 procent, i stedet for, at halvdelen af befolkningen nu skal have 100 kroner om måneden. Det virker ligesom en almisse med disse hundredkronesedler. Det er lidt kinesisk, hvis statsministeren forstår, hvad jeg mener. Vi beder om at få dette undersøgt i udvalget.

Momsnedsettelse giver lavere priser øjeblikkeligt og større vareefterspørgsel. Og uden større efterspørgsel får vi ikke flere folk i arbejde. Vort forslag har også den fordel, at det ikke efterlader os med et kæmpeproblem, når vi når slutningen af 1975, og de 100 kroner falder væk.

De forbedrede afskrivningsregler bad vi om allerede i august. Da blev det afvist. Det er godt, det er med nu.

Vi skal nok også have en flerårig plan for byggeriets omfang. Jeg tror ikke, vi kommer igennem på en god måde, hvis vi slår boligbyggeriet og erhvervsbyggeriet i Danmark fuldstændig i stykker.

For os er det helt afgørende: Vi får ikke hjulene i gang igen uden at skabe berettiget tro i erhvervslivet på, at vi kan sælge flere varer. Men det kræver to forudsætninger opfyldt, og jeg er glad for, at regeringen stiler mod det samme. For det første en standsning af omkostningsstigningerne, og for det andet tilstrækkelig vareefterspørgsel.

Og lad mig så sige til sidst: Vi mener i Det konservative folkeparti, at nu er øjeblikket inde, hvor vi må finde frem til en forening af alt, der kan opdrives af god vilje her inde på Christiansborg og ude i befolkningen. Det er alvor. Det er i sidste øjeblik, hvis vi skal undgå en tåbelig og unødvendig katastrofe. Vi tager positivt imod regeringens udspil. Vi ønsker at hjælpe regeringen og folkestyret til at nå et resultat.

Vi er klar til at tage fat på arbejdet med det samme. Det kan og det skal gøres færdigt inden jul.

Ingen kan snakke sig fra problemerne. Der må handling til. Og det skal være nu.

I sit svar til ordførerne gjorde statsministeren stillingen op til, at kun Konservative, Centrumsdemokraterne og Kr. Folkeparti og måske de radikale havde villet forhandle, mens de øvrige partier havde været imod. Glistrup protesterede senere mod denne udlægning, og Poul Schlüter erklærede også, at et flertal kunne have forhandlet, men at statsministeren havde bestemt sig til valg og dermed hindret sig i at gennemføre helhedsplanen.

En række erhvervsledere udtalte, at valget villet betyde øget arbejdsløshed. Erhvervene udtalte sig meget positivt om selve helhedsplanen.

Skatte- og udgiftsreformen

Vendepunkt i dansk politik

Den skatte- og udgiftsreform, der blev gennemført af folketinget den 20. september 1973, betegner et vendepunkt i dansk politik. Det konservative folkeparti var meget virksom for afslutningen af forliget om reformen. Udgangspunktet for denne var regeringens forslag af 8. maj, men de undergik **væsentlige ændringer**. Forliget **følger i store træk det oplæg, de konservative lagde frem** ved forhandlingernes begyndelse.

Det betegner det største indgreb, der nogensinde er foretaget over for væksten i statens **ressourceforbrug** og de såkaldte **gratisydelse**r, og for første gang falder **indkomsts-katten** til staten regulært fra det ene år til det andet. Det opnåedes **uden momsforhøjelse** og uden fiksfakserier med **fradragsreglerne** som oprindeligt foreslået af regeringen.

Skatte- og udgiftsreformen følger den linje, der i de sidste to år er angivet af Det konservative folkeparti gennem en række oplæg til Folketinget. I 1972 foreslog partiet besparelser på over 2 mia. kr. med tilsvarende skattelettelse. I 1973 fremsatte det forslag om besparelser over to år på 9 mia. kr. og tilhørende skattelettelse, der ville betyde ca. 25 pct. for mellemindkomsterne. Og i foråret 1974 kom der igen et konservativt oplæg til spareplan. Partiets forslag af 4. februar 1974 (omtales andet sted) gik ud på, at skattelettelse skulle erstatte det kommende efterårs og vinters lønforhøjelse, mod at der spares 4 mia. kr.

Skattereformens hovedpunkter

Ændringerne i skattelovene blev vedtaget med 88 stemmer mod 40, mens 47 undlod at stemme. For stemte de seks forligspartier, V, R, KF, CD, KRF og RFB samt De Uafhængiges ene medlem og tre fra FRP. Imod stemte FRP, SF og DKP, mens S og en fra FRP undlod at stemme.

Hovedpunkterne i de gennemførte ændringer er følgende:

1. Statsindkomsts-katten i 1975 lettes med ialt 7 mia. kr. i forhold til, hvad den ville være efter hidtil gældende regler.
2. Grundbeløbsskalaen ændres, så der fremtidig betales 16 pct. statskat af de første 50.000 kr., 32 pct. af de næste 40.000 kr. og 44 pct. af resten.
3. Da udskrivningsprocenten nedsættes fra 91 til 90, falder disse procenter til henholdsvis 14,4, 28,8 og 39,6. Det betyder, at marginalskatten i en gennemsnitskommune falder til 38,8 pct. af op til

50.000 kr. i skattepligtig indkomst, til 53,2 pct. af de næste 40.000 kr. og til 64,0 pct. af resten.

4. Personfradraget forhøjes til 9000 kr., for enlige pensionister dog til 17.000 kr. Det fradrages fremtidig i selve skattebeløbet på laveste skalatrin.
5. Det hidtidige fradragssystem bevares som fradrag i indkomsten, mens regeringen havde foreslået en række begrænsninger og fradrag i skattebeløbet.
6. For en faglært arbejder og andre med indtægt i samme niveau betyder skattelettelsen, at der kan tjenes 10.000 kr. mere i 1975 end i 1974, uden at skattebeløbet stiger. Beskatning af merindkomst vil i øvrigt på de fleste indkomsttrin blive lavere end i 1974.

Skemaet viser eksempler på, hvad skattelettelsen betyder for forskellige indkomstgrupper.

Skatteydere med enkelt personfradrag

Skattepl. indkomst	Statsskat m.v.		Nedsættelse	
	1974	1975	kroner	pct.
10.000	795	184	611	77
20.000	2.833	2.024	809	29
30.000	5.198	3.864	1.334	26
40.000	8.328	5.704	2.624	32
50.000	12.095	7.544	4.551	38
60.000	16.135	10.824	5.311	33
70.000	20.175	14.104	6.071	30
80.000	24.215	17.384	6.831	28
90.000	28.255	20.664	7.591	27
100.000	32.646	25.024	7.622	23
150.000	55.121	46.824	8.297	15
200.000	77.596	68.624	8.972	12

Skatteydere med dobbelt personfradrag

10.000	0	0	-	-
20.000	1.590	368	1.222	77
30.000	3.628	2.208	1.420	39
40.000	6.419	4.048	2.371	37
50.000	9.631	5.888	3.743	39
60.000	13.671	9.168	4.503	33
70.000	17.711	12.448	5.263	30
80.000	21.751	15.728	6.023	28
90.000	25.791	19.008	6.783	26
100.000	29.904	23.368	6.536	22
150.000	52.379	45.168	7.211	14
200.000	74.854	66.968	7.886	11

Konservativ indflydelse

På fire områder fik Det konservative folkeparti en helt afgørende indflydelse på skattelettelsens udformning:

- I. Man sagde som første parti fra over for regeringens planer om en 5 pct.'s forhøjelse af momsen. Den blev undgået.
- II. Man hindrede regeringens plan om afskaffelse af lønmodtagerfradraget på selvangivelsen.
- III. Man hindrede gennemførelse af regeringsforslaget om, at selvstændige skulle betale skat af 2000 kr., der skulle udgøre et fiktivt tillæg til indkomsten.
- IV. Man hindrede regeringsforslaget om, at der ikke skulle være fradrag for de første 4000 kr. i renter såvel af privatgæld som erhvervsgæld i fast ejendom.

Spareplanens hovedpunkter

Forliget indebærer, at der gennemføres offentlige besparelser på ca. 6,7 mia. kr., dels på finansloven for 1975-76, dels ved ændring af en række love, og at der skal søges gennemført yderligere besparelser. De skal **videreføres i de kommende år, så skattelettelsen kan fastholdes.**

Hovedpunkterne i besparelsesplanen er:

1. Begrænsning af statslige bygge- og anlægsarbejder for 820 mio. kr. Påtrængende lokalebehov i åndssvageforsorg undtages.
2. Generel begrænsning af rammebelagte udgifter med 3,4 pct., ialt 500 mio. Forsvaret og visse sociale områder undtages.
3. Begrænsning af lovreserve og tillægsbevillinger med 670 mio.
4. Særlig ungdomsydelse afløser børnetilskud og stipendier til 16-17-årige. 200 mio.
5. Begrænsning af børnetilskud efter nærmere aftale. 800 mio.
6. Statslån til uddannelsessøgende ændres til statsgaranterede lån med rentesikring. 300 mio.
7. Betalingsordning for amters og kommuners indlæggelse af patienter på rigshospitalet. 150 mio. Særlige hensyn til Bornholm og Færøerne.
8. Motorskadeforsikringsselskaberne skal betale hel eller delvis dækning af sygehusudgifter til trafikskadedes behandling. 250 mio.
9. Medicintilskuddet ændres. 90 mio.
10. Andre besparelser i sundhedssektoren. 160 mio.
11. Frivillig udsættelse af folkepension. 65 mio.

12. Tilskud til smør, ost og piskefløde ophæves. 220 mio.
13. Begrænset refusion til folkebiblioteker. 30 mio.
14. Mindre tilskud til hobbypræget fritidsundervisning. 15 mio.
15. Undervisningsministeriets reserver begrænses. 25 mio.
16. Revision af normeringskrav, klassekvotienter og andre forudsætninger for personalebegrænsning. 350 mio.
17. Erhvervelse af arealer til fritidsbrug begrænses. 12,5 mio.
18. Bornholmstrafikkens takster ajourføres. 12,5 mio.
19. Civile beskyttelsesrum begrænses. 20 mio.
20. Adgangsbegrænsning på seminarier. 5 mio.
21. Mere effektiv inddrivelse af børnebidrag. 35 mio.
22. Trangsbestemte sociale ydelser gøres skattefri. 25 mio.
23. Højere DSB- og teletakster. 260 mio.

Ovenstående beløb er opgjort i 1973-niveau. Omregnet til niveauet i 1975-76 udgør de 6,7 mia. kr.

Forligspartierne blev enige om desuden at overveje afgift på lystbåde og afgift af privat el-forbrug. Konservative tog forbehold for el til boligopvarmning. Det aftaltes, at andre ting kunne sættes i stedet for disse to afgifter.

Indgreb mod ledigheden

Endvidere indebar forliget en række indgreb til imødegåelse af den akutte stigning i ledigheden:

- I. Investeringsrammer for kommuner og amtskommuner med særlig høj ledighed lempes med øjeblikkelig virkning.
- II. Kommunale investerings- og lånerammer revideres i lyset af den stedlige beskæftigelsessituation.
- III. Der tilstræbes en lempelse af kreditpolitikken for at bane vej for lavere obligationsrente og dermed lettelser for nyt boligbyggeri.
- IV. Udvidet adgang til finanslån i udlandet og til salg af danske obligationer til udlandet.
- V. Fremme af moderniserings- og vedligeholdelsesarbejde i byggesektoren og af interessen for isolering og fornyelse af varmeinstallationer.
- VI. Forbedring af eksportkreditordningen.
- VII. Øgede bevillinger til arbejdsmarkedsmæssige uddannelser.
- VIII. Flere statsmidler til finansiering af håndværk og industri, hvis der er særligt behov herfor.

S, SF, FRP bag DKP-dagsorden

Før forliget var vedtaget udspilledes et dramatisk intermezzo. Kun en **spjittelse i Fremskridtspartiet gruppe** førte til, at der ikke blev udskrevet valg, fordi regeringen ville komme i mindretal.

Det konservative folkeparti havde lagt stærk vægt på, at Fremskridtspartiet blev inddraget i forligsforhandlingerne fra disses begyndelse. Det ville være uklogt og udemokratisk at holde et parti med knap 500.000 vælgere udenfor indflydelse, sagde man. Men så viste det sig, at **Mogens Glistrup** selv satte sit parti uden for indflydelse ved at stille ultimativt krav om forhøjelse af den skattefrie bundgrænse til 19.000 kr. Det ville **koste 4 mia. kr. mere**, end der var dækning for, og skabe en række vanskeligheder for **kommunerne**, som måtte sætte udskrivningsprocenterne op. Desuden ville det nedsætte skattelettelsen for ægtepar med **hjemmearbejdende hustruer** i indkomstgrupperne 40.000-100.000 kr.

Under folketingsdebatten den 20. september stilledes der tre forskellige forslag om **mistillidsdagsorden** til regeringen fra Socialdemokratiet, SF og Fremskridtspartiet. Ingen af dem kunne få tilslutning fra alle de tre partier, og de forkastedes alle. Senere kom der så en dagsorden fra **kommunisterne**, som opfordrede regeringen til at drage konsekvensen af de tre partiers mistillid. Den fik tilslutning fra 85 (S, FRP, SF og DKP), men forkastedes med 90 stemmer, idet fire fra FRP stemte imod den. Det var første gang i sin historie, Socialdemokratiet stemte for en kommunistisk dagsorden. Intermezzoet førte i øvrigt til et bevæget indre **opgør i Fremskridtspartiet**.

Momsen

Det konservative folkeparti er **imod en forhøjelse** af momsens, fordi det vil give prisforhøjelser og udløse kompensationskrav (Poul Schlüter på landsmødet 1974). Man har tværtimod stillet forslag om en **nedsættelse** af momsens med 2½ pct. som led i den plan, der 11. november tilstilledes regeringen og arbejdsmarkedets organisationer (omtalt nærmere i det foregående afsnit).

Selskabsskatten

Med virkning for skatteåret 1974 vedtog folketinget i juni en **skærpelse af aktieselskabsskatten**. Det skete med 75 stemmer (S, V, CD, SF, KRF og DKP) mod 53 (KF, FRP, R og RFB).

Flertallet forkastede desuden mindretallets ændringsforslag om, at skærpsen ikke skulle have tilbagevirkende kraft. Det konservative folkeparti stemte imod loven, som indebærer forhøjelse af beskatningsprocenten fra 36 til 37, og at det særlige fradrag på 2½ pct. af aktiekapitalen og 1¼ pct. af formuen, før skatten beregnes, nu er afskaffet.

Ib Stetter kritiserede, at skærpsen overfører 200 mio. kr. fra de produktive arbejdspladser til staten, og sagde, at det krænker retsbevidstheden, at man giver loven tilbagevirkende kraft.

Svaret på PP-II

KF's alternativ

En konservativ arbejdsgruppe med **Palle Simonsen** som formand står bag en plan for, hvordan man skal hindre PP II's dystre forudsigelser i at blive virkelighed. Redegørelsen, der blev fremlagt 3. september og i sin helhed findes i Dagens Nyt nr. 274/1974, **lægger op til et sporskifte** i udviklingen. Forudsigelserne i Perspektivplanredegørelse II for årene frem til 1987 er efter konservativ opfattelse helt uacceptable. På grundlag af en omfattende analyse har man opstillet følgende alternativ:

1. **I stedet for, at erhvervene mister 100.000 personer, vil vi skabe forudsætningerne for, at der kommer 140.000 flere ind på det private arbejdsmarked. I forhold til PP II-perspektivet – betyder vore forslag altså 240.000 flere mennesker til at gøre en indsats i de private erhverv.**
2. **I stedet for, at antallet af beskæftigede hos det offentlige ifølge PP II stiger med 375.000 frem til 1987, medfører vort alternativ en stigning på kun 215.000 personer, og stigningen i antallet under langvarig uddannelse m.v. formindskes med ca. 80.000. Det betyder, at de 700.000 ekstra, som det offentlige skal sørge for indkomsten til, nedsættes til 460.000.**

For at nå disse mål skal der ske en række omlægninger og begrænsninger i den offentlige sektor. Eksempelvis kan nævnes:

Uddannelsen: Treårig overbygning på den niårige skole skal ikke være obligatorisk, men der åbnes mulighed for afgang med erhvervskompetence efter hvert enkelt år. Adgangsbegrænsning til lange, videregående uddannelser, mere fleksible studier og større mulighed for afgang på mellemniveau. Derved falder PP II's minimumstal i 1987 fra 128.500 til 111.000.

Sundhedsvæsenet: Bygningsinvesteringer i 1978–87 omfatter fortrinsvis erstatningsbyggeri og ombygning. Flere behandles ambulant. Sygehusene aflastes af praktiserende læger. Minimumstallet på personale i 1987 nedsættes fra 121.500 til 105.000.

Den sociale sektor: Bedre udnyttelse af børneinstitutioner ved opdeling af dagen i tre perioder, hvoraf nogle børn kun kan få en. Forældrebetalingen øges med antallet af perioder. Fremme af billigere serviceformer som privat dagpleje, legesteder og større udnyttelse af ledig folkeskolekapacitet. Besparelse 15.000 ansatte i forhold til PP II. – Flere ældre skal sikres ophold i eget hjem med hjemmehjælp. Besparelse 12.000 i forhold til PP II. – Den sociale pensionsfond bruges til forlods

at søge hel eller delvis beskæftigelse i pensionsalderen. Betyder en forøget arbejdsstyrke på 15.000.

Trafikinvesteringer: Saltholm udskydes, tilhørende motorveje ligeledes, Kastrup lufthavn udvides, HH-tunnelen bygges til både vej og jernbane. Den kollektive trafik udbygges, tunnelbanen i København opgives til fordel for busser. Årlig besparelse gennemsnitlig 650 mio. kr.

For at opnå disse resultater kræves et bedre beslutningsgrundlag i den økonomiske politik. Der må lægges et nationalbudget for hele samfundet, det samkøres med finanslovsforslaget, men ikke skal være et instrument til at styre den private sektors dispositioner. Folketinget må ikke gennemføre reformer uden nøje oversigt over økonomiske og personalemæssige konsekvenser.

Styringsreform

For at imødekomme de krav, der stilles til opfyldelsen af det konservative svar på PP II, har partiet den 3. december fremsat forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en styringsreform, der skal omfatte såvel staten som kommunerne. Retningslinierne skal være:

Den samfundsøkonomiske styring:

1. Ved begyndelsen af hver folketingssamling skal regeringen fremlægge tre-årige nationalbudgetter, der tilkendegiver, hvordan den økonomiske politik, der er indeholdt i de treårige budgetforslag, vil påvirke den samfundsøkonomiske udvikling.
2. Der oprettes et folketingssekretariat, der kan bistå folketinget med at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser af alternative økonomiske indgreb.
3. Revisionsdepartementet overflyttes til folketinget.

Styring af statens udgifter:

1. Opgaver, der har en naturlig sammenhæng, samles inden for samme ministerium.
2. Administrationen af enkeltsager lægges ud i selvstændige direktorater. Opgaverne i ministerierne koncentrerer om den forberedende lovgivning, den overordnede planlægning og budgetlægning.
3. Lovforslaget ledsages af konsekvensberegninger fra budgetministeriet over forventede personale- og driftsudgifter samt over indflydelsen på tilgrænsende områder for såvel stat som kommuner. Materialet skal ved større reformer være ledsaget af forsøgsresultater fra de enheder, hvor opgaven skal placeres.
4. Ved hver folketingssamlings begyndelse udarbejdes en oversigt over de samlede økonomiske konsekvenser af de lovforslag, der skal behandles i den pågældende folketingssamling. Oversigten ajourføres løbende.

5. Der gennemføres en fleksibel ansættelsesstruktur, således at enheder kan nedlægges, og personer flyttes uden vanskeligheder.
6. Stillingsvurderingsprincippet gennemføres for derigennem at kunne ansætte medarbejdere alene på grundlag af deres forudsætninger for at kunne løse de stillede opgaver.

Styring af kommunale udgifter:

1. Ved opstillingen af tre-årige nationalbudgetter skal det tilkendegives, hvilke samfundsøkonomiske muligheder der er for de samlede kommunale udgifter.
2. De kommunale investeringer koordineres med statens investeringer gennem fælles investeringsrammer.
3. De kommunale driftsudgifter fastlægges af de enkelte kommuner. Sammensætningen af udgifterne på delområder bestemmes af kommunerne, medens et samarbejde mellem staten og kommunerne skal sikre, at kommunernes driftsudgifter over en tre-årig periode holdes inden for de rammer, der fastlægges i de tre-årige nationalbudgetter.
4. For at muliggøre dette samarbejde må:
 - a. Kommunerne arbejde med tre-års budgetter på linie med staten og med henblik på fremskaffelse af det bedst mulige materiale som grundlag for sektorplanlægningen.
 - b. Præstationsbudgettering gennemføres for amter og primær kommuner.
 - c. Alle centralt fastsatte detailkrav og normer afskaffes, og ansvaret delegeres til kommunerne.
 - d. De nuværende procentrefusioner erstattes fuldt ud af bloktilskud efter udgiftsbehovskriterier.

Fordel for borgerne

Ved forslaget's fremsættelse i folketinget sagde **Palle Simonsen**:

»Udviklingen inden for byggesektoren er et godt eksempel på, hvad der sker, hvis vi mangler planlægning. Eksporterhvervene planlægger med henblik på at kunne afsætte varerne med en bestemt beskæftigelse og med et forudberegnet omkostningsniveau. Pludselig forener de beslutninger, vi har truffet her i huset, sig og skaber baggrund for et byggeri, der dræner eksporterhvervene for arbejdskraft, så et stort antal af eksportvirksomheder mangler mandskab i en periode med god afsætning til udlandet. Derefter må vi i ekspresfart skabe en opbremsning, der kommer for sent til at klare eksportproblemerne, men for pludseligt til, at vi stadig kan udnytte en normal kapacitet i byggesektoren.

En styringsform af den art, som vi her foreslår, vil gøre det muligt for regering og folketing at rette ind efter udviklingen på et langt tidligere tidspunkt, så de store udsving undgås. Den bedre styring giver

således mulighed for at undgå de uønskede hårde indgreb over for byggerier, avancer, omkostninger, skatter m.v. **Det betyder igen friere forhold i den private sektor og dermed bedre udnyttelse af produktionskræfterne.**

Vi lægger særlig vægt på, at man igennem en sådan styring kan undgå den reduktion af arbejdspladser i det private erhvervsliv, som PP II forudsiger. Vi har altså en ganske bestemt hensigt, som vi ønsker fremsat gennem udnyttelsen af det nye styringsapparat, som vi her foreslår iværksat.

Hensigten er, at der skal være forholdsvis flere beskæftiget i den private sektor og forholdsvis færre i den offentlige end forudset. **Det betyder flere private arbejdspladser, lavere skatter, større uafhængighed for alle borgere, øget konkurrencedygtighed over for udlandet, højere levestandard, og bedre mulighed for at hjælpe de nødstedte.**

Den udvikling, der er foregået i de sidste årtier, skyldes i vid udstrækning, at folketinget ikke har været bekendt med den faktiske situation. Man har ikke gjort sig klart, hvad hvert enkelt lovforslag i længden betød m.h.t. personaleforbrug og driftsudgifter, og år for år er man blevet overrasket af de såkaldte automatiske udgiftsstigninger indenfor pensionsbeløb m.v.

Vi ønsker at bryde denne udvikling, så vi ikke lader den offentlige sektor svulme så stærkt, at det private erhvervsliv og den enkeltes økonomiske og personlige frihed begrænses for stærkt. Vi har angivet de mål, vi stiller op, og vi er overbeviste om, at mange har en lignende indstilling.

Men målet kan kun nås gennem en forbedret styring af udviklingen. Det er baggrunden for vort ønske om at få denne styringsform gennemført.

Det er menneskeligt at fejle, men det er tåbeligt at fremture i sine fejltagelser. Lad os ikke blive overrasket en gang til, som vi er blevet i hvert fald i det seneste årti. Lad os gøre noget for at styre udviklingen.

Fremtiden afgøres nu.«

Andre sager fra folketinget

Boligpolitikken

Under mange vanskeligheder kom et **sekskantet boligforlig** til verden den 11. juni. Det blev sluttet mellem Socialdemokratiet, Venstre, Det radikale Venstre, Det konservative folkeparti, Centrums-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti.

Den nye lovgivning skulle være trådt i kraft 1. januar 1975, men det hindrede regeringen ved at udskrive valget, hvorved de ikke-færdigbehandlede lovforslag faldt bort.

Hovedpunkterne i forliget var følgende:

1. Der skal hvert år indtil 1979 kunne gives tilladelse til offentlig støtte til maksimalt 8000 lejligheder i almennyttigt byggeri. – Den kontante udbetaling skaffes ved rentefrie indskud, idet staten yder 10 pct., kommunen 5 pct., Boligselskabernes Landsbyggefond 8 pct. og lejerne 3 pct. af anskaffelsessummen. Resten lånes i realkreditinstitutterne. Der ydes rentesikring ned til 6 pct. pr. år i 4 år, hvorefter procenten aftrappes i løbet af en årrække til 0.
2. Landsbyggefondens indskud skaffes ved forhøjelse af lejen i almennyttigt byggeri fra før 1965.
3. I private udlejningsejendomme med over 12 lejligheder indføres beboerdemokrati og bytteret. Boliganvisningsreglerne lempes og afskaffes helt for ejerlejligheder.
4. Den midlertidige lejelov skal kun gælde i hidtil regulerede kommuner med over 20.000 indbyggere, og reguleringen kan ophæves af et flertal i kommunalbestyrelsen.
5. Grundejerens kapitalafkast sættes til 7 pct. af sidste ejendomsværdi (15. vurdering), første år dog kun 6½ pct. Til ydre vedligeholdelse afsættes 15 pct. af lejen i ejendomme fra før 1950 og 10 pct. i nyere ejendomme, til forbedringer 1 pct. af ejendomsværdien.
6. Beskatningen af ejerboliger bliver for 1974 som i 1973. I 1975 skal de beskattes på grundlag af 15. vurdering med et tillæg af 15 pct. Er huset erhvervet før 8/12/69, er lejeværdien 2 pct., efter denne dato 2¾ pct., i begge tilfælde dog 5 pct. af værdien over 600.000 kr. Husejere over 67 år betaler i alle tilfælde kun 2 pct. En afvikling af lejeværdibegrebet og fradragsretten for gæld fra 1976 skal overvejes i et særligt udvalg.
7. Hvis de nye regler ikke er klar fra 1976, skal lejeværdien beregnes ved, at 15. vurdering forhøjes med 25 pct., fra 1977 med 35 pct.

I en tillægsprotokol aftales det mellem forligspartierne, at der overvejes **lempler på bygge- og anlægsområdet** for at stimulere beskæftigelsen, og regeringen gav tilsagn om at **lempe belåningsgrænserne** inden for realkreditte samt **stimulere byggeindustrieksporten**.

Endvidere aftales det at lempe bindingsreglerne i **Grundejernes Investeringsfond** til arbejder i ejendomme og at føre en politik, der stimulerer til isolering og varmeinstallations-forbedring i udlejnings-ejendomme.

Ved behandlingen af boliglovsforslagene 18. oktober talte den konservative ordfører **Per Bendix** for, at man overvejer **obligatorisk forhåndslåneordning**, så låntagerne kender de økonomiske vilkår, når de sætter byggeprocessen i gang, og for at overveje en forbedring af det **private udlejningsbyggeris vilkår**.

De små samfund

Under en debat den 16. oktober om ændringer i **by- og landzoneloven** kom den konservative **Hans Toft** ind på amternes administration af denne.

Den praksis, der har dannet sig i de forskellige amter, sagde han, har været **for restriktiv og uensartet**. Vi ønsker derfor en drøftelse heraf. Loven skal sikre, at der ikke bygges i strid med hensynet til befolkningens rekreative interesser og besvarelsen af landskabelige værdier.

Men det skal ikke betyde, at enhver udvikling i **landsbysamfundene kvæles**, hvilket vil ske, hvis man hindrer enhver form for **begyggelse**. Der må sikres en mindre restriktiv fortolkning af loven, uden at de små landsbysamfund derved forvandles til **parcelhuskvarterer i stil med storbyerne** eller udsættes for et **overhåndtagende erhvervsbyggeri**. **Landsbysamfundene kan ikke leve af idyl alene**, bemærkede den konservative ordfører.

De store trafikprojekter

Regeringens forslag om at ratificere de **dansk-svenske aftaler om lufthavnsplanen på Saltholm**, de faste forbindelser over **Øresund** og den dermed sammenhængende forpligtelse for Danmark til at bygge fast **Storebæltsforbindelse** faldt bort, da der blev udskrevet valg.

Det betyder, at aftalerne skal genforhandles med Sverige. Det konservative folkeparti, som giver **Storebæltsforbindelsen 1. prioritet**, når mulighederne for bygning af et så stort projekt er til stede, har ikke

noget imod, at der opstår en tænkepause, navnlig for så vidt angår det meget kostbare Saltholm-projekt.

På initiativ af **Ninn-Hansen** har justitsministeriet udarbejdet retningslinjer for, hvorledes der kan udformes en lovgivning om storlufthavnen, så der kan gennemføres en **folkeafstemning** herom. Partiets trafikpolitiske ordfører **E. Juul-Madsen** har opfordret til, at man lader forlængelse af **S-banerne til Køge og Roskilde** gå forud for investering i Saltholm, hvorimod man gerne ser en **HH-tunnel** (Helsingør-Helsingborg) bygget af Danmark og Sverige i fællesskab, når tiden er moden hertil. Svenskerne vil bygge **KM-broen** (København-Malmø) for egen regning.

Kirke, skole og indoktrinering

Skolespørgsmål har optaget en væsentlig del af folketingets tid i det sidste år. Som led i den debat, der er foregået om indoktrineringsproblemet har Det konservative folkeparti fremsat forslag til ændring af **folkeskolens formålsparagraf**. – På det konservative landsmøde den 29. september blev der givet tilslutning til et debatoplæg om kirkepolitiske forhold (se Dagens Nyt nr. 293 og 295).

På det konservative landsrådsmøde gav en række talere udtryk for bekymring for **indoktrinering i skolen**. I sit svar sagde **Poul Schlüter**, at skolens vigtigste opgave må være at give børnene nyttige **kundskaber**. Lærerne må lægge deres ekspertise for dagen, men **forældrene** skal bestemme ånden.

Debatten om indoktrinering fik et bemærkelsesværdigt indslag, da direktøren for folkeskolen og seminarierne, Asger Baunsbak-Jensen, i en samtale med Berlingske Tidende 13. oktober gav udtryk for, at folkeskole og børnehaver visse steder præges af yderligtgående marxistiske lærertyper, der vil omforme samfundet, og han opfordrede forældrene til at være på vagt og gøre indsigelse herimod.

Den konservative skolelovsordfører **Gerda Møller**, der flere gange i folketinget har påtalt, hvor der finder indoktrinering sted over for børnene, pegede den 31. oktober ved fremsættelsen af partiets forslag om en tilføjelse til folkeskolelovens formålsparagraf på den **utryghed**, der har grebet mange forældre. Hun understregede de gældende bestemmelser om, at folkeskolen skal fremme og udvikle børnenes anlæg og evner, styrke deres karakter og give dem nyttige kundskaber.

Den foreslåede tilføjelse lyder:

»Folkeskolen skal sikre eleverne en grundig orientering om samfundets demokratiske styreform og grundlæggende principper. Folkeskolen forbereder eleverne til medindflydelse og personligt ansvar i samfundslivet. Folkeskolens lærere må ikke i deres undervisning gensidigt indoktrinere eleverne til en bestemt anskuelse eller holdning.«

Forslaget nåede ikke at blive færdigbehandlet inden valget. Det drøftedes den 21. november, samme dag som tinget havde en større debat om indoktrineringen. Gerda Møller bemærkede ved denne lejlighed, at der ikke er grund til mistillid til lærerstanden som sådan, idet den som helhed er ansvarsbevidst og interesseret i at løse opgaverne rigtigt, men det er **misbrugene**, man vender sig imod.

Udenrigspolitik, forsvar og EF

Der har i det forløbne år været anledning for Det konservative folkeparti til ved flere lejligheder at markere sit standpunkt til spørgsmål vedrørende udenrigspolitik, forsvar og EF. Et kort resumé:

Israel og PLO: I spørgetiden har **Ninn-Hansen** som udenrigspolitisk ordfører 23. oktober spurgt udenrigsministeren, om Danmarks ambassador ved FN, **Hans Tabor**, handlede korrekt ved personligt at gå ind for at give lederen af den palæstinensiske befrielsesfront PLO taleret i FN's generalforsamling. Sagens videre behandling førte til, at Tabor forflyttedes til Canada. – Det konservative folkeparti påtalte, at Danmark den 22. november undlod at stemme imod en FN-resolution om at give palæstinenserne ret til statsdannelse og fri bosættelse i det område, der i dag er Israels. Beslutningen giver ikke plads for Israels fortsatte eksistens, sagde partiets ordfører.

Forsvaret: Da forsvarsforliget gennemførtes i 1973, indførtes på konservativt foranledning, at der ikke kan ændres heri, hvis blot et af de fire partier nedlægger **veto**. Spørgsmålet blev aktuelt, da Socialdemokratiet under spareforhandlingerne i sommeren 1974 foreslog at **nedskære** forsvarets budget med 130 mio. kr. og fik radikal støtte hertil. Den konservative folketingsgruppe tog **skarpt afstand** og fik støtte fra Venstre. **Poul Schlüter** udtrykte bekymring over, at der kun halvandet år efter forliget var lagt op til svækkelse af budgettet. Det lover ikke godt for, hvad der kan ske, når forliget udløber i 1977.

Markedspolitikken: En EF-debat i folketinget 11. oktober mundede ud i en dagsorden om principperne for Danmarks markedspolitik, efter at man længe havde diskuteret, hvad **Ib Stetter** betegnede som »baga-telagtige procedurekiks og fejl«. Den konservative ordfører sagde bl. a.: »Befolkningen kan ikke forstå og vil ikke acceptere, at folketinget koncentrerer sig om dette. Opgaven må være at koncentrere sig om **de store linier** i en konstruktiv dansk Europapolitik og sikre, at vor EF-indflydelse bliver udnyttet. Den konservative gruppe udtrykker et stilfærdigt håb om, at EF-tilhængerne atter vil samle sig om denne opgave».

Elforsyning og A-kraft

Forberedelserne til etablering af **atomkraftværker** i Danmark går langsomt, synes den konservative folketingsgruppe. Mens folketingets særlige energiudvalg forbereder prin-

ciplovgivningen herom, har regeringen (15. november) fremsat forslag til en **ny lov om el-forsyning**. Den kan ikke opnå støtte i den konservative gruppe.

I gruppen mener man, der er brug for et lovforslag om vilkårene for produktion af kernekraft her i landet, så vi snarest kan begrænse vor afhængighed af de olieeksporterende lande. Derimod er der ikke brug for en elforsyningslov, der efter regeringens forslag reelt indebærer forberedelse til socialisering af hele elbranchen.

18 andre KF-forslag

1. Forslag om »investeringskonti for alle«, så lønmodtagere (ligesom erhvervsdrivende) skattefrit kan henlægge 20 procent af bruttoindkomsten, dog max. 10.000 kroner om året. Pengene indsættes på bundne konti og beskattes først, når de hævses til forbrug. Hvis de først hævses i pensionsalderen eller ved erhvervsophør, sygdom eller langvarig arbejdsløshed, bliver beskatningen lempeligere.

2. Forslag om frivillig opsparing i tiden fra 1. april til 1. oktober 1974 (som alternativ til regeringens tvangsopsparing). Skattelettelse for bunden opsparing på indtil 5.000 kroner, der foretages i dette tidsrum.

3. Forslag om ophævelse af loven om kapitalformidling. Loven blev vedtaget i oktober 1973 af det daværende S-SF-flertal og giver regeringen bemyndigelse til at bestemme, til hvilke formål pengeinstitutterne må udlåne penge.

4. Forslag om at ophæve den bemyndigelse, S-SF-flertallet i juni 1973 gav ministeren for offentlige arbejder til at lade postgirokontoret udøve egentlig bankvirksomhed, herunder ydelse af lønkontolån m.v.

5. Forslag om lempeligere parcelhusbeskatning, herunder: lejeværdier på 2-2½ procent for ejendomsværdier op til 500.000 kroner, derefter 5 procent, forhøjelse af standardfradraget fra 1 til 2 procent, max. 3.000 kroner, standardfradrag også for ejerlejligheder, ingen beskatning af evt. overskud på ejendomsskemaet.

6. Forslag om at der åbnes mulighed for at omdanne de sociale boligselskabers ejendomme til ejerlejligheder eller andelslejligheder, hvor beboerne ønsker det. Selskabernes indtægt ved overdragelsen benyttes til billiggørelse af nyt socialt boligbyggeri.

7. Forslag om forbedring af vilkårene for mindre erhvervsvirksomheder, herunder vederlag for arbejde, der udføres for det offentlige, forenkling af arbejdet med kildeskat, momsopkrævning, ATP og statistik, og samme skattemæssige vilkår for en medhjælpende hustru som for andre udearbejdende gifte kvinder.

8. Forslag om at tidsskrifter, uge- og månedsblade slipper med samme portoforhøjelse som dagbladene.

9. Forslag om ophævelse af radio- og TV-monopolet, så der kan komme konkurrence i radio og TV på samme måde som i aviserne.

10. Forslag om ændring af loven om Statens Kunstfond, så den ikke kan gøre tilsagn om støtte til kommunale kunstkøb betinget af, at der indkøbes et bestemt kunstværk eller anvendes en bestemt kunstner. Kunstfonden kan rådgive, men de lokale kommunalbestyrelser skal selv bestemme.

11. Forslag om ophævelse af sambeskatningen på formuebeskatningsområdet, så halvdelen af formuen overføres til særskilt beskatning hos hustruen.

12. Forslag om ændring af prisloven, så monopoltilsynet ikke kan gribe ind, hvor der er fri konkurrence, medens til gengæld offentlige virksomheders pris- og takstpolitik underkastes samme regler som gælder for de private virksomheder, der har en monopolagtig stilling.

13. Forslag om at amtskommunerne frit kan fastsætte deres grundskyldpromille og at maksimumspromillen nedsættes fra de nuværende 20 til 15.

14. Forslag om, at beløb opsparet på boligsparekontrakter også kan anvendes til indfrielse af forfaldne sælgerpantebreve.

15. Forslag om, at stipendiebevillinger til elever i 10. klasse og 3. real nedskæres med 49 mill. kr. og udbetales til forældrene (ikke som hidtil til eleverne).

16. Nedsættelse af en parlamentarisk kommission (i henhold til grundlovens paragraf 51) til at undersøge den centrale planlægning af de højere uddannelser, studiernes faglige indhold og niveau m.v. Formål: Bedre planlægning og styr på udviklingen.

17. Forslag om, at frednings- og ekspropriationserstatninger fritages for kapitalvindingskat.

18. Forslag om afskaffelse eller smidiggørelse af fastpris- og fasttidordningen ved licitationer over offentlige bygge- og anlægsarbejder.

Udsendt af Det konservative folkepartis Informations- og Pressetjeneste,
Christiansborg Slot, 1218 København K. Telefon (01) 12 02 66.
Ekspedition: Det konservative folkeparti, Vesterbrogade 40, 1620 Køben-
havn V.

12-74-8500

L. WICHMANN - KØBENHAVN

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk